

THE EFFECTS OF THE JUDGEMENTS OF THE COURT OF JUSTICE OF THE EUROPEAN UNION FOR MEMBER STATES OF THE EUROPEAN UNION

University assistant PhD, Ana Daniela BOBARU
“Constantin Brâncuși” University of Târgu-Jiu

ABSTRACT: This paper presents theoretical and practical aspects regarding the effects of the judgments of the court of justice European Union member states of the european union. In this regard we refer to: the effects of the finding of invalidity of a legal act of the union, the effects of decisions in cases of failure to act of the eu institutions, the effects judgments when eu member states breaching their obligations, the effects request for revision of a judgment of the court, the effect of the request for interpretation of a judgment of the court and the effects of the suspension of the execution of judgment of the court of justice.

KEY WORDS: Court of Justice, Judgments, Effects, Member States, European Union.

Pornind de la faptul că acțiunea împotriva statelor membre pentru încălcarea obligațiilor asumate este o acțiune în constatare, hotărârea Curții de Justiție este în sensul constatării sau nu a încălcării normelor de drept al Uniunii. În acest sens, instanța nu are competența de a suspenda sau anula sau declara ilegale acțiunile statului în cauză și nici de a stabili măsurile concrete la care să oblige statul pârât.[1]

Drept urmare, autoritățile statului respectiv sunt obligate ca în termenul cel mai scurt, imediat (apreciat de Curte de la caz la caz), să scoată din vigoare dispozițiile naționale neconforme sau care nu mai puteau fi adoptate sau, dimpotrivă, să ia toate măsurile pe care le necesită aplicarea dreptului Uniunii și să repare pe orice altă cale prejudiciile cauzate sau alte efecte produse. Particularii pot invoca această hotărâre numai dacă normele unionale corespunzătoare au efect direct, iar reparația poate fi cerută de particulari numai dacă au introdus acțiunii judiciare sau reclamații administrative înainte de pronunțarea hotărârii Curții.

Observăm că, în temeiul principiului respectării suveranității statelor membre, Curtea de Justiție are competența de a constata dacă s-a produs sau nu o acțiune sau inacțiune din partea statului, aceasta lasând la aprecierea statului în cauză modul în care va duce la îndeplinire dispozițiile hotărârii.

Aceste efecte sunt diferite față de cele în cazul acțiunii în anulare [2], când Curtea de Justiție poate, după neîndeplinirea tuturor actelor de procedură ce privesc adoptarea unui act juridic unional, să constate încălcarea unei cerințe procedurale esențiale și deci să anuleze actul afectat de acest viciu.

Trebuie să precizăm că hotărârea pronunțată de Curte nu are caracter executoriu, aceasta îi sugerează instanței naționale măsura care se impune într-o formă detaliată. Lipsa unui organ cu competență de punere în executare a hotărârilor judecătorești, atrage după sine și imposibilitatea impunerii deciziei luate statului în cauză. În cazul în care instanța națională nu pune în aplicare hotărârea judecătorească a instanței Uniunii, Curtea va putea din nou fi sesizată, la cererea Comisiei.[3]

Refuzul de a executa o hotărâre ce are ca obiect neîndeplinirea obligațiilor comunitare sau greșita executare a acestora, constituie o nouă neîndeplinire, susceptibilă de a face din nou obiectul unei proceduri de constatare a neîndeplinirii obligațiilor.

În acest sens, art.260 din Tratatul de la Lisabona precizează că atunci când Curtea de Justiție a Uniunii Europene constată că un stat membru a încălcat oricare dintre obligațiile care îi revin conform tratatelor, acest stat este obligat să ia măsurile pe care le impune executarea hotărârii Curții.[4]

În cazul în care consideră că statul membru în cauză nu a luat măsurile pe care le impune executarea hotărârii Curții, Comisia poate sesiza Curtea de Justiție, după ce a dat statului în cauză posibilitatea de a-și prezenta observațiile.

Comisia indică quantumul sumei forfetare sau al penalității cu titlu cominatoriu pe care statul membru în cauză trebuie să le plătească și pe care îl consideră adecvat situației. În cazul în care Curtea constată că statul membru în cauză nu a respectat hotărârea sa, aceasta îi poate impune plata unei sume forfetare sau a unor penalități cu titlu cominatoriu.[5]

În acest context, trebuie să facem precizarea că deși au același obiectiv, daunele cominatorii au rolul de a constrânge statul să pună capăt nerespectării hotărârii, iar suma forfetară are rolul de a sancționa statul pentru nerespectarea hotărârii și de a preveni repetarea atitudinii (Decizia C-387/97, Comisia c.Grecia).

Indiferent de sancțiune Curtea de Justiție va hotărî numai în funcție de specificul speței în cauză: efectele asupra intereselor publice, urgența aplicării, capacitatea de plată a statului membru. Aceasta poate dispune în temeiul art.228 TFUE fie aplicarea daunelor cominatorii, fie a unei sume forfetare, fie cumulul celor două.[6]

Așadar, suntem în prezența unei reglementări care are ca efect impunerea pentru statul în cauză a respectării hotărârii Curții de Justiție, amenințându-le cu sancțiuni. În general, domeniile de risc în care se înregistrează cele mai multe cazuri de încălcare a dreptului Uniunii Europene de către autoritățile locale sunt mediul, concurența și fiscalitatea, iar nerespectarea normelor europene rezultă din necunoașterea regulilor dreptului Uniunii sau dintr-o aplicare greșită involuntară.

Considerăm că punerea în aplicare a acestui text de lege comportă dificultăți, de cele mai multe ori impactul financiar al acestora nu ține cont de posibilitățile financiare reale ale comunității locale sau chiar ale statului responsabil, Comisia trebuie să indice Curții quantumul sumelor ce reprezintă sume forfetare sau amenzi, așadar rămâne la aprecierea acesteia stabilirea sumelor ce vor fi plătite, în funcție de circumstanțe, ceea ce este destul de greu de apreciat, mai mult influențele de natură politică intervin în această etapă și pe cale amiabilă sunt evitate alte acțiuni la Curte.[7]

Totuși, opinăm că mijloacele cele mai eficiente pentru a impune statelor respectarea obligațiilor stau la dispoziția instanțelor naționale, care pot să sancționeze comportamentul necorespunzător al autorităților naționale prin inopozabilitatea normelor naționale incompatibile

cu dreptul Uniunii, respectiv să angajeze răspunderea puterii publice astfel încât acestea să repare prejudiciile realizate prin încălcarea obligațiilor asumate.

Aplicarea principiului privind obligația statelor membre de a repara pierderea sau dauna cauzată persoanelor prin încălcări ale dreptului Uniunii pentru care acestea nu pot fi considerate răspunzătoare nu poate fi înlăturată atunci când încălcarea privește o prevedere de drept al Uniunii direct aplicabilă.

Astfel, în scopul de a defini condițiile potrivit cărora poate fi ținut răspunzător pentru daune în acest fel cauzate, trebuie să se aibă în vedere mai întâi principiile inerente ordinii juridice a Uniunii care formează baza răspunderii statului și anume deplina eficacitate a regulilor comunitare și protecția efectivă a drepturilor pe care ele le conferă, precum și obligația de cooperare impusă de Tratat.

Trebuie să se facă referire și la regulile care au fost definite în ceea ce privește răspunderea necontractuală în sarcina Uniunii, în măsura în care ele au fost instituite pe baza principiilor comune dreptului statelor membre și nu este adecvat, în absența unei justificări specifice să existe reguli diferite care să coordoneze răspunderea Uniunii și răspunderea statelor în circumstanțe asemănătoare, întrucât protecția drepturilor pe care persoanele le obțin din dreptul Uniunii [8] nu poate varia dependent de faptul că o autoritate națională sau o autoritate a Uniunii Europene este răspunzătoare pentru dauna produsă.[9]

Reparațiunea din partea statelor membre pentru pierderea sau dauna cauzată persoanelor trebuie să fie proporțională cu pierderea sau dauna încercată. În absența prevederilor de drept al Uniunii, sistemul juridic intern va aprecia criteriile pentru determinarea întinderii reparațiunii, însă acestea nu trebuie să fie mai puțin favorabile decât acelea care se aplică unor cazuri similare ce au ca temei dreptul intern și nu trebuie să fie în așa fel încât în practică să facă imposibil sau foarte dificil de obținut.[10]

Remarcăm faptul că statele sunt plasate într-o poziție mai puțin confortabilă, acestea fiind constrânse să asigure o compensare a prejudiciilor create prin nerespectarea dreptului Uniunii, care în situația economică actuală este extrem de dificil de aplicat. În acest sens, statele fac eforturi pentru punerea în executare a hotărârilor, unele dintre acestea, cum este și cazul României trebuind să găsească soluții precum reeșalonarea plăților pe o durată mai mare de timp, plăți efectuate prin intermediul titlurilor de stat, amânarea plăților până la o dată considerată de guvern ca fiind optimă pentru o relansare financiară etc.

1. Efectele constatării nulității unui act juridic al Uniunii

Hotărârile în cazul acțiunilor în anularea actelor instituțiilor Uniunii pot fi de admitere sau de respingere. Art. 264 TFUE (ex-art. 231 TCE) înfățișează numai ipoteza admiterii acțiunilor, când ele sunt considerate a fi întemeiate. Consecința admiterii acțiunilor este declararea nulității actelor respective, care în principiu operează de la data emiterii.

Trebuie evidențiat că obligația pentru instituții de a lua măsurile impuse de executarea hotărârii Curții de Justiție poate însemna adoptarea unui nou act, în locul celui declarat nul, care de regulă se aplică numai pentru viitor. În mod excepțional, poate avea efecte retroactive atunci când scopul urmărit o cere și cu luarea în considerare a principiului certitudinii raporturilor juridice în privința celor afectați.

În situația anulării unei directive și al adoptării unei noi directive pentru înlocuirea directivei anulate, este posibil să se atribuie efect retroactiv noii directive pentru a se evita un vid

juridic și a se oferi o bază juridică măsurilor naționale de transpunere deja luate, cu condiția ca totuși această directivă să nu privească domeniul penal.

Legalitatea măsurii contestate urmează să fie apreciată pe baza elementelor de fapt și de drept care există în momentul în care a fost adoptată.

Instanța are numai opțiunea de a declara sau nu nulitatea actului. Anularea poate fi numai parțială, este necesar ca elementele a căror anulare este cerută să fie separabile de ansamblul actului în cauză, anularea parțială nu implică totuși posibilitatea pentru judecătorul Curții de Justiție de a reforma măsura litigioasă.

În cazul unui act care încheie o procedură administrativă ce cuprinde mai multe etape, anularea lui nu atrage după sine în mod necesar anularea întregii proceduri anterioare adoptării actului contestat, indiferent de motivele procedurale sau materiale ale hotărârii prin care pronunță anularea.

Astfel, într-o procedură antidumping, când un regulament ce determină obligațiile care trebuie să fie impuse și este anulat pe baza unui considerent în sensul că instituția nu a urmat procedura corespunzătoare în stabilirea prejudiciului suferit de producător, măsurile preliminare anterioare investigării care a dus la inițierea procedurii, în special inițierea procedurilor conform art. 5 din Regulamentul antidumping de bază nr. 384/96, nu sunt afectate de nelegalitatea constatată de Curtea de Justiție.

S-a admis că, în aceste împrejurări Comisia poate în mod legal să reia procedura pe baza tuturor actelor de procedură, care nu au fost afectate de anulare, și dacă totuși dumpingul continuă, concomitent, să conducă o investigație nouă pe baza unei perioade de referință diferite. Procedând în acest mod, Comisia nu depășește libertatea de acțiune pe care o au instituțiile atunci când decid perioada care urmează să fie luată în considerare în scopul determinării prejudiciului într-o procedură antidumping.

Trebuie precizat că, Curtea de Justiție nu poate să procedeze la injoncțiuni, modificând ea actul sau înlocuindu-l. Atunci când exercită controlul judecătoresc al legalității, conform art. 263 TFUE, organele de justiție ale Uniunii nu au competența de a da instrucțiuni instituțiilor Uniunii, de a-și asuma rolul încredințat lor, de a dicta sau ordona ce măsuri sau ce acțiuni să întreprindă, chiar dacă privesc modul în care hotărârea urmează să fie adusă la îndeplinire, așa cum arată art. 266 TFUE sau de a se substitui lor ele vor trebui să se mărginească la a deferi materia înapoi instituției în cauză întrucât ea este aceea care a adoptat actul contestat și anulat, incubând ei conform art. 266 TFUE să ia măsurile pe care le comportă executarea hotărârii acelor organe.

Astfel, în practică s-a apreciat că sunt inadmisibile, într-o acțiune în anulare, o cerere pentru un ordin care să pretindă Comisiei să reexamineze o plângere sau o cerere pentru restabilirea drepturilor reclamantului sau o solicitare pentru un ordin prin care să se ceară Comisiei să adopte o nouă decizie asupra problemei în litigiu (în decizia inițială se considera că o scutire de taxă la import nu este justificată) sau să restituie amenzile plătite în virtutea deciziei anulate, mai mult art.266 TFUE prevede o separare a puterilor între autoritățile judecătorești și cele administrative, potrivit căreia îi incumbă instituției al cărei act a fost declarat nul să determine, așa cum am arătat deja ce măsuri sunt cerute în scopul aducerii la îndeplinire a hotărârii din partea Curții de Justiție, să exercite libertatea de care beneficiază în această privință respectând partea operativă și considerentele hotărârii care este cerută pentru a se conforma prevederilor dreptului Uniunii.

2. Efectele hotărârilor judecătorești în cauzele de abținere de a acționa a instituțiilor Uniunii

Instituția sau instituțiile din cadrul Uniunii a căror abținere a fost declarată, contrară Tratatului, sunt ținute să ia măsurile pe care le comportă executarea hotărârii Curții de Justiție a Uniunii Europene, conform art. 266 TFUE. Curtea nu are competența de a emite instrucțiuni pentru instituțiile Uniunii, ci poate numai să declare, că a existat o abținere de a acționa, instituțiilor în cauză revenindu-le obligația de a lua măsurile necesare de aducere la îndeplinire a hotărârilor instanței. [11]

Ele nu pot să se substituie Comisiei și prin hotărârea finală să adopte măsuri care ar fi trebuit să fie adoptate de Comisie, în scopul de a-și îndeplini obligația sa de a acționa, așa cum este prevăzut de dreptul Uniunii.

În fața Curții de Justiție de la Luxembourg s-au făcut referiri la situația juridică posibil care poate interveni dacă, după ce s-a pronunțat hotărârea de constatare a abstențiunii instituției, aceasta încă nu acționează. Instanța a observat că această problemă este totuși ipotetică. Întrucât art. 266 al Tratatului de la Lisabona nu prevede un termen pentru aducerea la îndeplinire a hotărârii, trebuie să se presupună că instituția are la dispoziție un termen rezonabil în acest scop.

În acest sens, Curtea a apreciat că nu este necesar ca în hotărâre să se aibă în vedere care ar fi consecințele dacă instituția nu ar acționa încă. Textele legale permit totuși, instituțiilor Uniunii culpabile un anumit grad de libertate în acțiunile pe care le vor întreprinde în aplicarea deciziilor instanței Uniunii Europene, care va constata numai că obligațiile impuse instituțiilor nu au fost îndeplinite.

Astfel, Curtea de Justiție a remarcat că în materia politicii comune a transporturilor, îi revine Consiliului datoria de a determina, conform regulilor de procedură stabilite în Tratat, scopurile și mijloacele pentru implementarea acestei politici.

Ca parte a obligației de a introduce politica comună a transporturilor, Consiliul îi este pretins să ia toate deciziile necesare pentru introducerea graduală a unei astfel de politici, dar substanța acelor decizii nu este determinată de Tratat.

Astfel, de exemplu, Tratatul lasă Consiliului posibilitatea să decidă dacă acțiunea în sectorul transporturilor trebuie să privească mai întâi relațiile dintre căile ferate și autoritățile publice sau concurența între transporturile rutiere și cele feroviare. Pretinde Consiliului să determine care priorități vor fi observate în armonizarea legilor și practicilor administrative în sector și să decidă ce materii trebuie să acopere această armonizare. În această privință, Tratatul permite libertatea de acțiune Consiliului.

În același context s-a declarat ca irelevantă excepția pe care Consiliul a ridicat-o, în sensul că au existat dificultăți obiective care au împiedicat progresul necesar spre o politică comună a transporturilor și ar fi determinat inacțiunea sa, considerată ca încălcare a Tratatului.

3. Efectele hotărârilor judecătorești pronunțate atunci când statele membre ale Uniunii își încalcă obligațiile

Hotărârile prin care se constată încălcarea are într-un anumit sens autoritate de lucru judecat absolută: autoritățile statului respectiv sunt obligate ca în termenul cel mai scurt, imediat (apreciat de Curte de la caz la caz), să scoată din vigoare dispozițiile naționale neconforme sau care nu mai puteau fi adoptate sau, dimpotrivă, să ia toate măsurile pe care le necesită aplicarea dreptului Uniunii și să repare pe orice altă cale prejudiciile cauzate sau alte efecte produse, iar

particularii pot invoca această hotărâre dacă normele europene corespunzătoare au efect direct, iar reparația poate fi cerută de particulari numai dacă au introdus acțiunii judiciare sau reclamații administrative înainte de pronunțarea hotărârii Curții. [12]

Trebuie să precizăm că hotărârea pronunțată de Curte nu are caracter executoriu, aceasta îi sugerează instanței naționale măsura care se impune într-o formă detaliată.

În cazul în care instanța națională nu pune în aplicare hotărârea judecătorească a instanței Uniunii, Curtea va putea din nou fi sesizată, la cererea Comisiei pentru ca statul respectiv să fie condamnat la o sumă forfetară sau la daune cominatorii.

În acest context, trebuie făcută precizarea că deși au același obiectiv, daunele cominatorii au rolul de a constrânge statul să pună capăt nerespectării hotărârii, iar suma forfetară are rolul de a sancționa statul pentru nerespectarea hotărârii și de a preveni repetarea atitudinii. Indiferent de sancțiune Curtea va hotărî numai în funcție de specificul speței în cauză: efectele asupra intereselor publice, urgența aplicării, capacitatea de plată a statului membru. Aceasta poate dispune în temeiul art. 228 TFUE fie aplicarea daunelor cominatorii, fie a unei sume forfetare, fie cumulul celor două.

Profesorul Augustin Fuerea arată că de multe ori, amenințarea cu această sancțiune este eficientă și se obține executarea hotărârii fără a mai fi nevoie să mai fie sesizată Curtea. În cazurile mai urgente, Comisia poate solicita Curții luarea unor măsuri intermediare până la pronunțarea deciziei finale. Aceste măsuri vizează frecvent suspendarea legislației naționale considerate contrare.[13]

Opinia exprimată în ceea ce privește măsurile de constrângere în privința neexecutării obligațiilor o împărtășim, dar în același timp considerăm că, ar fi bine ca statele membre să respecte obligațiile din conștiința respectării unei norme de drept, și nu constrânși de anumite măsuri pecuniare.

4. Efectele cererii de revizuire a unei hotărâri pronunțate de Curte

O cerere de revizuire a unei hotărâri poate fi introdusă numai în temeiul descoperirii unui fapt care are natura unui factor decisiv în cauză, și care atunci când hotărârea a fost dată, nu era cunoscut de către Curtea de Justiție și de către partea care solicită revizuirea. Trebuie menționat că revizuirea nu este o procedură de recurs, ci este o procedură excepțională de reexaminare care permite autorității de *res judicata* să facă posibilă punerea la îndoială a hotărârii definitive pe baza celor invocate de fapt. [14]

În ceea ce privește categoriile de decizii ale Curții de la Luxembourg, care pot fi supuse revizuirii, s-a apreciat că deși dispozițiile Statutului nu prevăd expres că o ordonanță poate să fie subiectul unei cereri de revizuire, o cerere de această natură poate fi făcută cu privire la o astfel de decizie a Curții dacă prin ea s-a respins un recurs ca fiind clar nefondat, conform art. 119 din Regulamentul de procedură și dacă ea produce, așadar, aceleași efecte pe care le-ar produce o hotărâre prin care se respinge recursul ca nefondat.

O cerere de revizuire este inadmisibilă atunci când ea se întemeiază numai pe regulile procedurale de care Curtea de Justiție are cunoștință și pe materii privind fondul cazului, când aceasta, în ordonanța sa ce face obiectul cererii de revizuire are în vedere probleme ce privesc admisibilitatea acțiunii și fapte de nici o relevanță privind ordonanța ca atare.

Cererea de revizuire trebuie înaintată în termen de trei luni de la data când faptele pe care se întemeiază cererea au ajuns la cunoștința reclamantului. În plus față de elementele pe care

trebuie să le conțină în mod obișnuit o cerere mai este necesar să se specifice hotărârea contestată, să se indice aspectele în legătură cu care hotărârea este contestată, să se arate faptele pe care se întemeiază cererea, natura probelor.

Statutul Curții instituie totuși un termen de decădere de zece ani de la data hotărârii. Cererea trebuie să fie îndreptată împotriva tuturor părților în cauza în care hotărârea contestată a fost pronunțată.

Revizuirea va începe prin pronunțarea unei hotărâri de către Curtea de Justiție, luând act în mod expres de existența noului fapt despre care recunoaște că are un asemenea caracter încât cauza este deschisă revizuirii și declară admisibilitatea cererii pe acest temei. În consecință, Curtea va proceda la judecarea fondului cauzei, iar după ascultarea avocatului general și după ce a avut în vedere numai observațiile scrise ale părților va pronunța hotărârea de admisibilitate în ședință secretă.

5. Efectul cererii de interpretare a hotărârilor pronunțate de Curte

Dacă înțelesul sau domeniul de aplicare a unei hotărâri a Curții de Justiție este îndoielnic, instanța o va interpreta la cererea oricărei părți sau oricărei instituții a Uniunii Europene, care demonstrează un interes în această privință.

Decizia a cărei interpretare se cere trebuie să reiese dintr-o procedură în care părțile au fost efectiv implicate.

Întrucât textul nu face distincție între părțile principale și intervenienți și nici nu precizează semnificația noțiunii de parte, după cum s-a procedat în situația cauzelor încredințate Camerelor (parte în proceduri), în jurisprudența Curții de Justiție s-a declarat admisibilitatea unei cereri de interpretare a deciziei atunci când cererea a fost promovată de un intervenient. Instanța a apreciat că, părțile nu pot să fie decât acelea pe care le evidențiază decizia instanței Uniunii Europene privind litigiul care îi este dedus: dispozitivul, și printre motive acelea care îl condiționează și care în acest mod sunt esențiale. Ea nu are de interpretat textele care completează sau explică aceste motive esențiale.

Partea care solicită interpretarea trebuie să dovedească un interes direct în această privință, fiind necesar să nu existe nici un alt mijloc de informare care să ofere certitudinea privind înțelesul sau domeniul deciziei.

O cerere de interpretare va fi admisibilă dacă, spre exemplu, părțile în cauză dau textului hotărârii sensuri diferite sau solicitantul afirmă existența unei ambiguități sau a unei obscurități, însă Curtea nu își va putea exprima poziția sa asupra problemelor care nu au fost tranșate prin hotărârea interpretată și nici părțile nu vor putea să ceară, pe calea interpretării o nouă hotărâre privind noi litigii.

Interpretarea unei hotărâri a Curții de Justiție este inaplicabilă în cazul hotărârilor preliminare, întrucât cauza nu este la dispoziția părților și procedura nu le privește pe acestea, ci este vorba mai degrabă de o cooperare judiciară.

Cererea de interpretare trebuie să cuprindă, pe lângă elementele obișnuite, precizarea deciziei în discuție și a pasajelor a căror interpretare este cerută și trebuie îndreptată către toate părțile în cauza în care este dată decizia.

După ascultarea avocatului general și după ce a dat posibilitatea părților de a prezenta observațiile lor, fie scris, fie oral sau chiar în ambele moduri, Curtea dă o decizie sub forma unei hotărâri.

6. Efectele suspendării executării hotărârilor judecătorești pronunțate de Curtea de Justiție

Acțiunile cu care este sesizată Curtea de Justiție a Uniunii Europene în contextul art. 278 TFUE (ex-art. 242 TCE) nu au efect suspensiv. Cu toate acestea, în măsura în care consideră că împrejurările o impun, Curtea poate suspenda executarea actului atacat.

Este o procedură specială, rapidă și simplificată, care urmărește obținerea suspendării temporare a executării unui act al unei instituții sau stat membru, sau adoptarea oricărei alte măsuri provizorii necesare pentru evitarea unui prejudiciu grav și ireparabil în detrimentul uneia dintre părți, în așteptarea unei decizii definitive, pe fondul cauzei.

Acțiunea suspendării executării poate fi înaintată atât în fața Curții de Justiție, dar și în fața Tribunalului și a Tribunalului Funcției Publice.

Acest tip de acțiune este o acțiune accesorie procedurii principale, care vizează obținerea suspendării executării unui act instituțional, a unuia aparținând unui stat membru al Uniunii Europene, ori a oricărei alte măsuri provizorii, sub o dublă condiție: să se fi stabilit că acordarea sa se justifică, la o primă vedere, în fapt și în drept și, respectiv, că există urgența, în sensul că măsura este necesară pentru a preveni un *prejudiciu grav și ireparabil* adus intereselor reclamantului, iar măsurile provizorii să fie edictate și să-și producă efectele înainte de a interveni decizia asupra fondului.[15]

Cererea de suspendare a executării actului instituțional trebuie formulată astfel încât să prezinte obiectul litigiului, circumstanțele care cer urgența, precum și mijloacele de fapt și de drept care justifică acordarea acestei suspendări.

Judecătorul se va pronunța asupra cererii printr-o ordonanță, al cărui efect juridic constă în suspendarea executării actului atacat. În ordonanță poate fi stabilită o dată la care măsura prezentă în actul comunitar încetează a fi aplicată, în caz contrar efectele acesteia încetează la pronunțarea hotărârii care soluționează cauza pe fond. Reținem că la cererea unei părți ordonanța poate fi în orice moment modificată sau revocată, dacă s-au produs modificări ale situațiilor care au impus suspendarea executării.

În cazul în care cererea adresată Curții a fost respinsă, nu împiedică partea să formuleze alta, întemeiată pe fapte noi care să necesite suspendarea executării.

Ordonanța poate face obiectul unui recurs în fața președintelui Curții pentru ordonanțele pronunțate de Tribunal, sau în fața președintelui Tribunalului pentru cele pronunțate de Tribunalul Funcției Publice.

De cele mai multe ori, reprezentantul în fața Curții de Justiție a Uniunii Europene este ministrul afacerilor externe, iar oficialii responsabili direct de litigiile aflate pe rolul Curții îi sunt persoane subordonate din minister.

În activitatea pe care o desfășoară acești reprezentanți sunt ajutați de avocați pledanți, specializați în problemele de drept al Uniunii.

Considerăm necesar să precizăm că, din studiul efectuat pentru redactarea acestei lucrări am constatat că aplicarea dreptului Uniunii în statele membre este de departe a fi perfectă. Astfel, Comisia sesizează permanent statele membre pentru încălcări ale legislației Uniunii sau nepunerea în aplicare a lor.

De cele mai multe ori punerea în aplicare a unor directive, deși așa cum se cunoaște termenul de transpunere este rezonabil, arată că de fapt, statele nu-și respectă angajamentele luate la încheierea tratatelor.[16]

În concluzie, importanța Curții de Justiție este de netăgăduit, o eventuală lipsă a acesteia din sistemul instituțional ar fi de natură să creeze confuzii în interpretarea și aplicarea corectă și completă a dreptului Uniunii, cu atât mai mult cu cât, printr-o practică constantă, instanța de la Luxembourg a formulat principii și a stabilit linii directoare, pe care, atât instituțiile unionale, cât și statele membre le-au luat în considerare, tocmai pentru a înlătura și îndrepta eventualele lacune existente în legislația unională.

Bibliografia:

- [1] A. Trușcă, *Procedura acțiunii pentru constatarea neîndeplinirii de către statele membre a obligațiilor ce le revin conform dreptului comunitar. Privire specială asupra dreptului mediului*, în *Revista Transilvană de Științe Administrative*, nr. 2(24)/ 2009, p.147-160;
- [2] A. D. Bobaru, *Încălcarea unei cerințe procedurale esențiale-cauză de anulare a unui act comunitar*, în *Revista Legea și Viața*, nr.9/2008, p.52;
- [3] D. Simon, *Le système juridique communautaire*, Presses Universitaires de France, Paris, 1998, p.382-430;
- [4] www.consilium.europa.eu (vizitat 20.06.2013);
- [5] J. Tallberg J., *Supranational influence in EU enforcement: the ECJ and the principle of state liability*, în *Journal of European Public Policy*, nr.7/2000, www.statsvet.su.se/publikationer/tallberg/tallberg_jepp_2000 (vizitat 14.06.2012);
- [6] C. Lazăr, *Acțiunea împotriva statelor membre ale Uniunii Europene în dreptul comunitar*, în *Revista Dreptul*, nr.8/2009, p.134-146;
- [7] C. Mătușescu, *Considerații privind aplicarea dreptului Uniunii Europene la nivelul autorităților locale*, În: *Revista Română de Drept Comunitar*, nr.2/2010, p.110-120;
- [8] A. D. Bobaru, *Human Rights policy*, în 6th International conference of Phd students, University of Miskolc, Ungaria, 2007, p. 35-37;
- [9] B. Balint, *Aspecte teoretice și practice cu privire la răspunderea statelor membre pentru încălcarea dreptului comunitar*, în *Studii de drept românesc*, nr.3-4/1999, p.329-354;
- [10] J. Boudant, *La Cour de Justice des Communautés Européennes*, Dalloz, Paris, 2005, p.213;
- [11] P.M. Defarges, *Les Institutions Européennes*, 6 edition, Editure Armand Colin, Paris, 2002, p.64;
- [12] C. Koenig, A. Haratsch, *Europarecht*, Editure Mohr Siebeck Verlag, Tübingen, 2001, p.141;
- [13] A. Fuerea, *Drept comunitar european. Partea generală*, Editura All Beck, București, 2003, p.269;
- [14] Protocolul nr.3 privind Statutul Curții de Justiție a Uniunii Europene, E. Dragomir, D. Niță, *Tratatul de la Lisabona. Versiunea consolidată a Tratatului privind Uniunea Europeană și Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene*, Editura Nomina Lex, București, 2009, p.290;
- [15] M. Duțu, *Măsurile provizorii în procedurile jurisdicțiilor comunitare*, în *Revista Dreptul* nr.11/2009, p.200;
- [16] A. D. Bobaru, *Rolul Curții de Justiție a Uniunii Europene în procesul de interpretare și aplicare uniformă a dreptului Uniunii Europene*, Editura Universitară, București, 2011, p.265-266.